

”SVEATEATERN”

KV MARS , SUNDSVALLS KOMMUN

Länsmuseet Västernorrland/Anette Lund
Avdelningen för kulturmiljövård och dokumentation
Rapport nr 2001: 7

REFERENSEXEMPLAR

INNEHÅLL

Inledning.....	3
Historik och beskrivning.....	3
Aktuella åtgärder.....	4
Sammanfattning.....	4
Källor.....	5

INLEDNING

Sveateatern i kv Mars i Sundsvall är ett av länets byggnadsminnen. Sundsvalls kommun inkom med önskan om vissa ingrepp i byggnaden då en ny filmprojektor inköps för att återigen kunna använda lokalen för filmvisning. De eventuella förändringar som detta skulle innebära för lokalen kräver tillstånd från Länsstyrelsen eftersom fastigheten är byggnadsminnesförklarad.

Länsstyrelsen i Västernorrland har i beslut (221-9374-99, 221-9369-99) gett tillstånd till montering av fast filmduk, komplettering av gardintyger, uppflyttning av projektionsgluggar och montering av portkod med kortläsare.

Länsmuseet Västernorrland har utfört antikvarisk kontroll enligt villkor från Länsstyrelsen. Syftet med kontrollen är att den antikvariska experten bibringar restaureringen nödvändig kunskap om traditionella material och arbetsmetoder, i förekommande fall förtydligar och preciserar de kulturhistoriska värdena i detaljdiskussioner och avgör utifrån kulturhistoriska ställningstaganden beslut om insatser under restaureringens gång. Avsikten är också att den antikvariska kontrollen skall öka vår kännedom och kunskap om de kulturhistoriska värden som Sveateatern besitter, samt underlätta bibehållandet av dessa värden. Kontrollanten skall dokumentera arbetet och sammanställa det i en rapport.

Från Länsmuseet Västernorrland har Mona Sundin och Anette Lund deltagit som antikvarisk kontrollant. Rapportsammanställningen är gjord av Anette Lund. Ärendets dnr: 613-99.

HISTORIK OCH BESKRIVNING

Sveateatern uppfördes efter ritningar daterade 1911 av Ragnar Östberg. Teaterbyggnaden består av en huskropp med ett högt och brant tegelklätt sadeltak och en gårdsbyggnad i två våningar. Byggnaden har ett enkelt och stramt yttre, som en medeltida stenkyrka med rakt kor. Över entrén är glasstenar placerade i korsmönster som de murade blinderingar man återfinner på medeltida stenkyrkor.

Salongen domineras av det höga kedje- eller trågvälvda taket som putsats och dekorerats. Målningarna är utförda i en ornamental nationalromantisk och medeltidsinspirerad stil av Yngve Lundström. De ursprungliga dekorativa målningarna är något av de bäst bevarade av sitt slag.

Skyddsföreskrifterna för Sveateatern, enligt byggnadsminnesförklaringen, omfattar: exteriör, interiör entré, vestibul, salong och läktare avseende ändring av eller ingrepp i stomme, rumsindelning och fast inredning. Tillhörande gårdsutrymme skall hållas i sådant skick att byggnadens utseende och karaktär inte förvanskas.

AKTUELLA ÅTGÄRDER

Länsstyrelsens motiv för beslut att godkänna dessa åtgärder grundar sig på en avvägning mellan byggnadens kulturhistoriska värde och de krav på teknik som gör det möjligt att använda lokalen i sitt ursprungliga syfte som biograf och teaterlokal. Länsstyrelsen anser att de aktuella ingreppen har endast en ringa påverkan på byggnadens kulturhistoriskvärde.

Lokalen används för både teater och bio, mellan föreställningar pågår även repetitioner vilket innebär att lokalen är mycket välbesökt under olika tider. Mot bakgrund av detta har kommunen beslutat att införa ett kortbaserat inpasseringssystem. En kortkodläsare placeras i anslutning till huvudentrén. I karmen mellan de två dubbelportarna.

Kommunen har förvärvat en filmprojektor för att återigen börja med filmvisning i lokalen. Projektorns utförande gör att de nuvarande projektorgluggarna inte kan användas varför en av dem måste tas upp ca 5 cm på höjden. Den befintliga gluggen kommer att sättas igen i underkant då den är överdimensionerad. Igensatta partier målningsretuscheras efter befintliga väggmålningar.

På motsvarande gavelvägg, som saknar väggmålningar och utgör bakgrund till scenen, monteras en fast filmduk (8 x 3,8 meter). Gardintyger vid scenen behövs kompletteras då filmduken monteras. Montering av scenbelysning i synliga takstolar.

SAMMANFATTNING

Av de aktuella åtgärderna utfördes det som var tänkt utom det ingrepp som skulle ha gjort mest åverkan på interiören, upptagningen av nya projektorgluggar. Det visade sig inte vara nödvändig då de nya projektorerna trots allt passade in i de befintliga gluggarna. Detta innebar att de arbeten som utfördes är reversibla och påverkar inte byggnadens stomme eller väggar vilket givetvis är att föredra för bevarandet av de kulturhistoriska värden som byggnaden Sveateatern besitter.

KÄLLOR

Otryckta källor

Länsstyrelsens beslut (221-9369-99, 221-9399-99).

Register över byggnadsminnen, Läns museet Västernorrland.

Arkivmaterial, Läns museet Västernorrland.

Tryckta källor

Bakom fasaden, Länsstyrelsen i Västernorrland, Luleå 1998.